

انشارات دانشگاه صنعتی اصفهان

گروه علوم ۲۶

شماره کتاب ۵۳

فیزیک دانشگاهی (الکتریسته و مغناطیس) جلد سوم

پدیدآورندگان.....	آلویس هودسون و رکس نلسون
برگردانندگان.....	احمد شیرانی، محمدحسن علامت‌ساز
ویراستار.....	آتوسا سعادت
صفحه آرای.....	انتشارات دانشگاه صنعتی اصفهان
ناشر، لیتوگرافی، چاپ و صحافی.....	چاپخانه دانشگاه صنعتی اصفهان
چاپ ششم.....	بهار ۱۴۰۱
شمارگان.....	۵۰۰ جلد
شابک دوره.....	۹۷۸-۹۶۴-۶۰۲۹-۵۷-۶
شابک.....	۹۷۸-۹۶۴-۶۰۲۹-۸۰-۴
قیمت.....	۹۵۰۰۰۰ ریال

سرشناسه	Hudson, Alvin
عنوان و نام پدیدآور	فیزیک دانشگاهی / آلف آلویس هودسون، رکس نلسون؛ ترجمه احمد شیرانی؛ محمدحسن علامت‌ساز
وضعیت نشر	اصفهان: دانشگاه صنعتی اصفهان، انتشارات، ۱۳۷۸-۱۳۸۳.
مشخصات ظاهری	ج. ۳: مصور، جدول، نمودار.
فروست	دانشگاه صنعتی اصفهان، انتشارات: شماره کتاب ۵۳، گروه علوم: ۲۶.
شابک	دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۲۹-۵۷-۶، ج. ۳: ۹۷۸-۹۶۴-۶۰۲۹-۸۰-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبا.
یادداشت	عنوان اصلی University physics
یادداشت	مترجم جلد دوم این کتاب فقط آقای محمدحسن علامت‌ساز است.
یادداشت	مترجمین جلد سوم احمد شیرانی و محمدحسن علامت‌ساز هستند.
یادداشت	ج. ۳ (چاپ چهارم: ۱۳۹۱) (فیبا)
یادداشت	واژه نامه.
مندرجات	ج. ۱. مکانیک. - ج. ۲. شاره ها، امواج و گرما. - ج. ۳. الکتریسته و مغناطیس.
موضوع	فیزیک.
شناسه افزوده	نلسون، رکس رولاند، ۱۹۲۴-م Nelson, Rex Roland
شناسه افزوده	شیرانی، احمد - ۱۳۳۰، مترجم
شناسه افزوده	علامت‌ساز، محمدحسن ۱۳۳۲-، مترجم
شناسه افزوده	دانشگاه صنعتی اصفهان. انتشارات
رده‌بندی کنگره	۱۹ ق ۱۸۴-ا ۲/۲ QC2۱۱
رده‌بندی دیویی	۵۳۰
شماره کتابشناسی ملی	۸۳-۹۰۳۴ م

حق چاپ برای انتشارات دانشگاه صنعتی اصفهان محفوظ است.

اصفهان: دانشگاه صنعتی اصفهان - انتشارات - کدپستی ۸۳۱۱۱-۸۴۱۵۶ تلفن: ۳۳۹۱۲۹۵۲ (۰۳۱) دورنگار: ۳۳۹۱۲۵۵۲ برای خرید اینترنتی کلیه کتاب‌های منتشره انتشارات می‌توانید به وبگاه <http://publication.iut.ac.ir> مراجعه و یا مستقیماً از کتابفروشی انتشارات واقع در کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی اصفهان (تلفن ۳۳۹۱۳۹۵۲) خریداری فرمائید.

فهرست مطالب

پیشگفتار مترجم ..... هفت

پیشگفتار مؤلف ..... نه

فصل ۲۴ : قانون کولن و میدان الکتریکی

۱-۲۴ مقدمه ۱

۲-۲۴ نیروهای الکتروستاتیک ۲

۳-۲۴ رساناها و نارساناها ۵

۴-۲۴ قانون کولن ۶

۵-۲۴ میدان الکتریکی ۱۳

خطوط میدان الکتریکی ۱۵

۶-۲۴ دوقطبی الکتریکی ۲۰

دوقطبی در میدان نایکنواخت ۲۵

۷-۲۴ میدان‌های الکتریکی مربوط به توزیع‌های بار پیوسته ۲۷

خلاصه ۳۵

پرسش‌ها ۳۶

مسائل ۳۷

مسائل اضافی ۴۰

فصل ۲۵ : قانون گاوس

۱-۲۵ مقدمه ۴۷

۲-۲۵ شار الکتریکی ۴۸

۳-۲۵ قانون گاوس ۵۲

۴-۲۵ قانون گاوس و رساناها ۶۸

خلاصه ۷۲

۷۳	پرسش‌ها
۷۴	مسائل
۷۷	مسائل اضافی

فصل ۲۶ : پتانسیل الکتریکی

۸۱	۱-۲۶ مقدمه
۸۱	۲-۲۶ پتانسیل الکتریکی
۱۰۰	۳-۲۶ شیب
۱۰۴	۴-۲۶ سطوح هم پتانسیل
۱۰۹	خلاصه
۱۱۰	پرسش‌ها
۱۱۱	مسائل
۱۱۴	مسائل اضافی

فصل ۲۷ : ظرفیت و انرژی در میدان‌های الکتریکی

۱۱۷	۱-۲۷ مقدمه
۱۱۷	۲-۲۷ ظرفیت
۱۲۴	۳-۲۷ ترکیب خازن‌ها
۱۲۸	۴-۲۷ دی الکتریک‌ها
	۵-۲۷ انرژی پتانسیل خازن‌های باردار
۱۳۸	۶-۲۷ انرژی ذخیره شده در میدان الکتریکی
۱۴۰	خلاصه
۱۴۱	پرسش‌ها
۱۴۲	مسائل
۱۴۸	مسائل اضافی

فصل ۲۸ : جریان الکتریکی و مقاومت

۱۵۱	۱-۲۸ مقدمه
۱۵۱	۲-۲۸ نیروی محرکه الکتریکی $\mathcal{E}$
۱۵۴	۳-۲۸ جریان الکتریکی
۱۵۸	۴-۲۸ مقاومت الکتریکی
۱۶۰	۵-۲۸ قانون اهم
۱۶۳	۶-۲۸ قانون ژول
۱۶۶	ابریسانی

۱۶۸.....	۷-۲۸ چگالی جریان و رسانندگی
۱۷۲.....	خلاصه
۱۷۳.....	پرسش‌ها
۱۷۴.....	مسائل
۱۷۸.....	مسائل اضافی

فصل ۲۹: مدارهای DC

۱۸۳.....	۱-۲۹ مقدمه
۱۸۳.....	۲-۲۹ مقاومت‌های متوالی و موازی
۱۸۸.....	۳-۲۹ مدارهای چند حلقه‌ای و قوانین کیرشهوف
۱۹۱.....	۴-۲۹ اصل برهم نهی
۱۹۶.....	۵-۲۹ کاربردها
۱۹۶.....	ولت سنج
۱۹۶.....	آمپر سنج
۱۹۹.....	پل وتستون
۲۰۰.....	پتانسیومتر (پتانسیل سنج)
۲۰۲.....	مقاومت داخلی و اختلاف پتانسیل
۲۰۵.....	۶-۲۹ مدارهای RC
۲۰۶.....	باردار کردن خازن
۲۰۸.....	جریان باردارکننده
۲۰۸.....	تخلیه خازن
۲۱۴.....	خلاصه
۲۱۵.....	پرسش‌ها
۲۱۶.....	مسائل
۲۲۴.....	مسائل اضافی

فصل ۳۰: میدان‌های مغناطیسی

۲۳۳.....	۱-۳۰ مقدمه
۲۳۴.....	۲-۳۰ میدان‌های مغناطیسی
۲۳۸.....	۳-۳۰ حرکت ذره باردار در میدان مغناطیسی
۲۴۵.....	۴-۳۰ قانون نیروی لورنتس
۲۴۷.....	۵-۳۰ نیروی مغناطیسی وارد بر یک رسانای حامل جریان
۲۴۹.....	۶-۳۰ دو قطبی‌های مغناطیسی
۲۵۵.....	۷-۳۰ کاربردها